

Lähteet: OECD, Conference Board, EK, ETLA, Euroopan komissio, ISM, OMX, Suomen Pankki, Tilastokeskus, Tullihallitus ja Valtiovarainministeriö

● Euroalueen uusin murhe on nyt Kypros. Sen pöyhöttynyt pankkitoimi ei kokonsa puolesta uhkaa eurojärjestelmän velanhoitopolitiikkaa. Kun suurten talletusten haltijat menettävät varojaan, itse kiistalla on silti suuri periaatteellinen merkitys. Rahoitusmarkkinoiden epävarmuus on lisääntynyt ja korot ovat hiukan kohonneet. Italiassa siihen on vaikuttanut myös maan poliittinen tilanne.

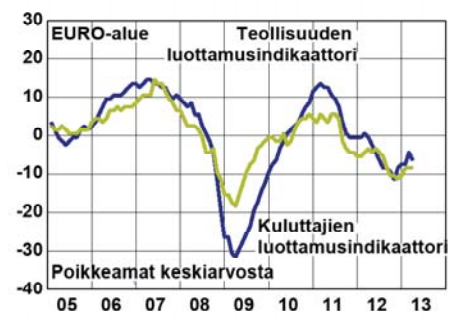
● Saksassa näkymät ovat kirkastuneet, vaikka taloudessa vuoden loppu oli heikko. Suhdannekierron mukaista nousua voisi muuallekin Eurooppaan olla tuloillaan, mutta euroalueen velkaongelmat jarruttavat. Rattaat pyörivät nihkeästi.

● Kolea kevät kuvastaa hyvin Suomen suhdanteita: valo lisääntyy, mutta lämpöä puuttuu. Hallituksen kehysriihen päätös alentaa yhteisövero 20 prosenttiin antanee osaltaan yritystoiminnalle vauhtia.

Ennakoivia suhdannekuvaajia
USA:ssa

Ennakoivia suhdannekuvaajia
Euroopassa

Kyproksen päätökset eivät ole toistaiseksi aiheuttaneet paniikkia sijoitusmarkkinoilla. Prosessi vaikuttanee kuitenkin siihen, miten sijoittajat pankkitalletuksiin tulevaisuudessa suhtautuvat.

EU-maissa kuluttajien ja yritysten odotukset lieventyivät hiukan, mutta tasoltaan ne ovat heikot kuten Suomessakin. Myös velkavaikeuksissa olevien maiden odotukset lientyivät, vaikka ne ovatkin tasoltaan vielä heikompia kuin muilla.

Euromaiden kehitykset ovat erkautuneet, eikä Saksa entiseen tapaan pelaa koko alueen kehitystä. Saksa on tehnyt kaulaa muuhun euroalueeseen, vaikka vuoden loppu oli kaikinensa heikko. IFO-indeksin perusteella kasvun pitäisi jatkua kuluvan vuoden aikana. Euro maiden kiviriippoja ovat erityisesti Italia

ja Espanja. Espanjan talous ja erityisesti asuntomarkkinat ylikuumenivat ennen finanssikriisiä ja kuplan puhjettua työttömyys räjähti 26 prosenttiin.

Valtionvelkatilanne on Espanjassa parempi kuin Italiassa ja tuottavuus on parantunut. Italian työllisyys on puolestaan kestänyt paremmin, mutta valtionvelka on lähes 130 % suhteessa bkt:een, Espanjalla suhdeluku on vajaat 80 %.

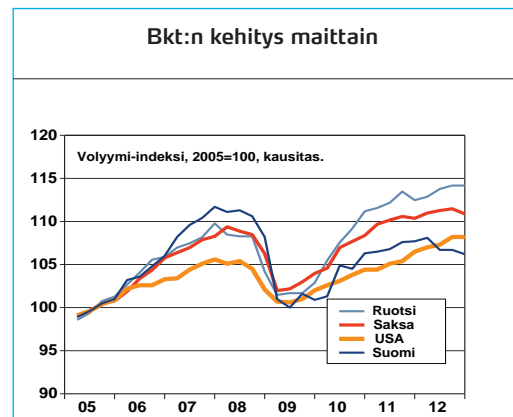
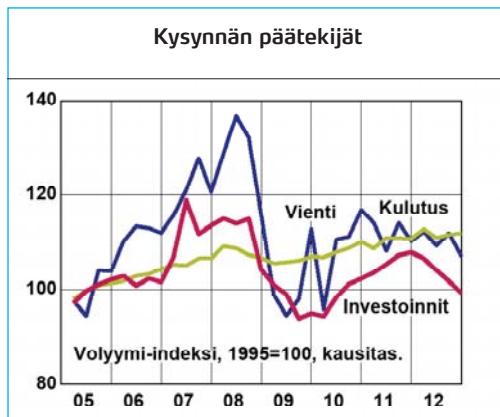
Ruotsissa bkt:n kasvu on ollut Saksaa ja Yhdysvaltojakin nopeampaa, mutta nyt teollisuustuotanto ja vienti ovat hii-puneet. Tilanne on silti Suomea parempi.

USA, Saksa ja Ruotsi ovat niitä harvoja maita, jotka ovat ylittäneet kriisiä edeltävän bkt:n tason. USA:n yritysten ja kuluttajien odotukset käväisivät alkuvuonna ylempänä, mutta laskivat sitten jälleen. Maassa ei ole yhtenäistä talouspolitiikan linjaa. Pelätty veronkorotus väistettiin viime hetken kompromissilla.

Venäjän talousministeriö arvioi maan bkt:n ja teollisuustuotannon kasvun lähes pysähtyneen alkuvuonna. Ennusteissa esitetty 3-4 % bkt:n kasvu näyttää tähän nähden suurelta. **Kiinassa** kasvu jatkuu, mutta pitemmän aikavälin kehitystä epäillään jopa maan virallisissa lähteissä. Rajoja alkaa tulla vastaan.

Valtionobligaatoiden korkoja euromaissa, %

EU:sta ei juuri kuule hyviä uutisia, mutta muukaan Eurooppa ei vedä kovin hyvin. Suomen tavaraviennistä Eurooppa kattaa 71 % ja viennin arvo sinne väheni viime vuonna 3 %.

Vienti Euroopan ulkopuolelle lisääntyi yli 9 %. Toimitukset Yhdysvaltoihin kasvoivat 23 %, Venäjälle 7 % ja muihin jäljellä oleviin maihin 2 %. Missään ei kuitenkaan ole vielä päästy kriisiä edeltävälle tasolle.

Suomen vienti Ruotsiin ja Saksaan veti huonosti, vaikka maat itse ehtivät jo omista vienneissään uusille ennätystasolle. Vuosi loppui huonosti, mutta odotuksien mukaan vuoden 2013 alku olisi niillä kuin Suomella-kin askel parempaan.

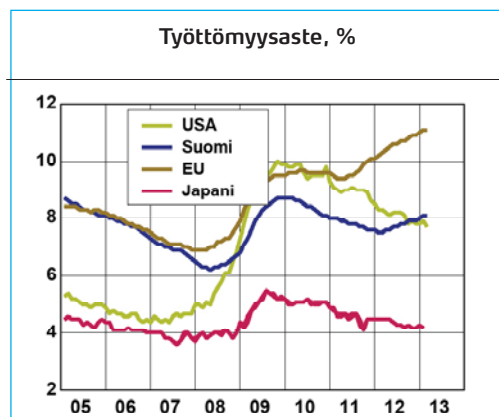
Suomen taloutta on pitänyt pystyssä palveluihin kohdistunut kulutus-kysyntä. Vienti- tai investointikysynnästä ei ole saatu vuosiin vetoapua. Teollisuustuotanto oli erityisen heikko tammikuussa, mm. moottoriajoneuvojen valmistuksen vähennytyä 40 % edellisvuodesta. Näitä valtavia kuukausittaisia muutoksia on toisinaan myös ylöspäin, mutta yleinen kehityssuunta näyttää vievän alaviistoon.

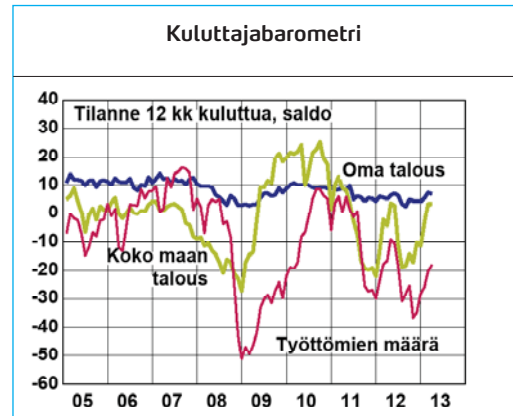
Yksityisessä kulutuksessa vaimentunut autokauppa on pudottanut keskokulutustavaroiden kysyntää, palveluiden ja muiden tavaroiden kulutus on sinnitellyt kasvussa. Ennusteiden mukaan yksityisen kulutuksen kasvu lähes tyrehtyy kuluvana vuonna, mutta ei sentään pysähdy.

Palveluissa tärkeimmät alamme ovat informaatio ja viestintä, kauppa, liikenne sekä rahoitus- ja vakuutus-toiminta. Kiinteistöala olisi ylivoimaisesti suurin palveluala, mutta sitä kohtaa tilastoissa asuntojen omistus, mikä ei valtaosaltaan ole varsinaista kaupallista toimintaa. Varsinainen kiinteistöhoito on pienempi, mutta yksi kasvavimpia palvelunaloja.

Rakentaminen kärsi finanssikriisissä enemmän kuin palvelualat, mutta vähemmän kuin teollisuus. Tuotanto ehti jo palautua kriisiä edeltävälle tasolle, mutta kääntyi laskuun vuoden 2012 alusta. Rakentaminen vähenee aina talvikuukausina ja vilkastuu taas kevään koittaessa. Tänä keväänä ei vielä ole kuitenkaan näkynyt merkkejä toiminnan vauhdittumisesta.

Työttömyys on nyt alkanut lisääntyä nopeasti. Vuonna 2008 lähes 6 % tasolla käynyt työttömyysaste oli nyt helmikuussa 8,3 %. Eniten työttömyys on lisääntynyt teollisuudessa. Pääasiassa viennin romahduksen vuoksi teollisuudesta on vähentynyt noin 65 000 työpaikkaa.

EK:n luottamusindikaattorit maaliskuulta eivät osoita parempien odotusten vielä realisoituvan. Tilauksenta ei parantunut teollisuudessa tai rakentamisessa, ja tasot ovat kaukana keskimääräisestä. Tuotantokapasiteettia on paljon vapaana. Suurin toiminnan este on riittämätön kysyntä.

Rakentamisen luottamusindikaattori on erityisen heikko, vaikka se koehenikin hieman maaliskuussa. Palvelualoilla luottamus kohosi jo hiukan plussalle, mutta sekin on vielä kaukana normaalitasosta. Vähittäiskaupassa luottamus sitä vastoin heikkeni.

EU:n helmikuun suhdannekyselyjen viesti on hyvin samanlainen kuin Suomessa. Synkät odotukset olivat vähän lientyneet. Vallitseva suhdanetilanne oli edelleen heikko.

Kuluttajien luottamus on palautunut talven aikana, heijastellen ehkä finanssikriisiin liittyvien pelkojen lientymistä. Uudet ongelmat Kyproksen kanssa eivät vielä ehtineet vaikuttaa maaliskuun arviointeihin. Näkemykset olivat maaliskuussa lähes täsmälleen samalla tasolla kuin helmikuussa.

Inflaatio on pysynyt alhaisena, helmikuussa hinnat nousivat 1,7 % edel-

lisvuodesta. Hintojen nousua on hillinnyt mm. asumiseen liittyvien kustannusten kehitys. Osa noususta on aiheutunut verojen korotuksista.

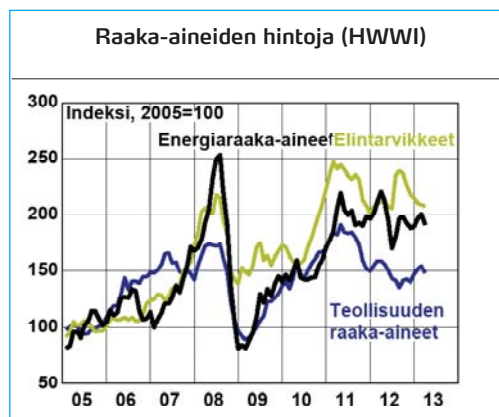
Keskimäärin hinnat ovat parissa vuodessa kohonneet noin 8 %, mutta elintarvikkeiden hinnat noin 17 %. Alkoholin, tupakan, virvoitusjuomien ja sähkön veroja tullaan korottamaan kehysriihen päätösten mukaisesti vuoden 2014 alusta.

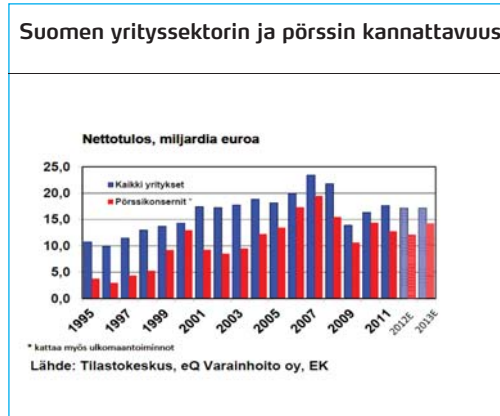
Yhdenmukaistetun kuluttajahintaindeksin mukainen inflaatio oli helmikuussa Suomessa 2,5 %, mutta kiintein veroin tarkasteltuna tuo oli vain 1,7 %. Verojen vaikutus oli siten 0,8 prosenttiyksikköä.

Energian, samoin kuin teollisuuden muidenkin raaka-aineiden, hinnat ovat nousseet hiukan vuoden alussa. Elintarvikeraaka-aineiden hinnat ovat sen sijaan laskussa.

Suomen kustannustaso on tärkeimpiä kilpailijamaita, Saksaa ja Ruotsia, korkeampi. Sama pätee myös kuluttajahintoihin. Ongelmat näyttävät kärjistyneen finanssikriisin aikana.

Saksa ja Ruotsi ovat kyenneet pitämään taloutensa paremmin ruodussa vaikeassa markkinatilanteessa. Suomessa bkt hiipuu samaa vauhtia kuin euroalueella keskimäärin, mutta vienti paljon nopeammin.

Helsingin pörssin viime kesänä alkanut toipuminen jatkui alkukeväeseen, jolloin kurssit jäivät vuoden 2012 alun tasolle. Kullan hinta laskee, mikä vähentää sijoittajien vaihtoehtoja entisestään.

Hallituksen 4.4 julkistetussa esityksessä pörssiyritysten osingonsaajien osinkoverotus kiristyy. Jos otetaan huomioon yhteisöveron lasku, osingonjaon kokonaisverotus pysyy jotakuinkin ennallaan

Pörssikonsernien kannattavuus koeheni loppuvuoden 2012 aikana neljännesvuosituloksien mukaan. Ennuste koko vuodelle on kuitenkin vähän edellisvuotta heikompi.

Metallien valmistuksessa konsernit olivat myös viime vuoden ajan tappiollisia. Metsäteollisuudessa yhtiöt toimivat heikosta suhdannetilanteesta huolimatta kannattavasti ja nettotulokset paranivat myös loppuvuodesta. Konepajayritykset ovat pörssin kannattavimpia. Pörssin pankkisektorin ja muun kotimarkkinasektorin tuloskehitys on myös ollut kohtalaista.

Konsernien kannalta vienti ja maailmantilanne ovat ratkaisevia. Kotimarkkinoiden tilanne heijastuu paremmin Suomen koko yrityssektorin kannattavuudessa. Se heikentyi myös vuodesta 2011. Vuoden 2013 aikana kannattavuuden ennustetaan kääntyvän paremmaksi, jolloin koko vuoden tulos jäisi v. 2012 tasolle.

Euro on heikentynyt alle 1,3 USA:n dollariin. Pudotus oli jyrkempi Ruotsin kruunuun nähden, jonka 8,3 kruunun taso nähtiin viimeksi vuosituhannen vaihteessa. Venäjän ruplaan nähden euro on niin ikään hiukan heikentynyt. Vahvistuminen Japanin jeniin nähden katkesi helmikuussa, minkä jälkeen kurssi on saannut.

Keskeiset ennusteluvut

Ennakkol. 2011-2012, Tilastokeskus / Ennusteet, ETLA: Suhdannekatseus 1/2013, maaliskuu

	Vuosimuutos, %			
	2012*	2013*	2014**	2015**
Bkt, volyymi.....	-0,2	0,3	1,8	2,9
Teollisuus, volyymi (tuotos).....	-2,1	-0,4	3,4	4,0
Vienti, volyymi.....	-1,4	0,5	3,5	4,4
Tuonti, volyymi.....	-3,7	-0,5	2,7	3,6
Yksityinen kulutus, volyymi.....	1,6	0,3	1,3	2,2
Yksityiset investoinnit, volyymi....	-3,4	-2,7	3,7	4,9
Kuluttajahinnat.....	2,8	2,4	1,9	1,7
Ansiotasoindeksi.....	3,3	2,0	2,6	3,0
Tasot ja asteet				
Työttömyysaste, %.....	7,7	8,3	8,1	7,8
Työllisyysaste, %	69,0	68,6	69,1	69,9
Vaihtotase, Mrd €.....	-3,0	-2,3	-0,6	0,5
EMU-ylijäämä, % BKT:sta.....	-1,9	-2,0	-2,0	-1,3

Elinkeinoelämän Keskusliitto EK

PL 30 (Eteläranta 10), 00131 Helsinki
 Puhelin 09 420 20 • Faksi 09 4202 2299
 www.ek.fi

Lisätietoja

Ekonomisti Juha Vartia
 Puh. 09 4202 2603
 etunimi.sukunimi@ek.fi